

ПОЛІТОЛОГІЯ

УДК 321.01+323.2(477)

РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН ТА ВЛАДИ В ДЕРЖАВАХ ТРАНЗИТНОГО ХАРАКТЕРУ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ)

Валерій Денисенко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна, Denivale@mail.ru*

Досліджено деякі проблеми реформування інституційної системи політичних відносин та влади в Україні з позицій сучасного досвіду держав, що досягли цікавих результатів в умовах, близьких Україні. Проаналізовано особливості сучасних реформаційних процесів політичних відносин в Україні, резервів їхнього подальшого розвитку. Запропоновано прикладні кроки щодо реформування інституційних основ системи державної влади та політичних відносин сучасного українського суспільства.

Ключові слова: реформи, політичні відносини, політичні інститути, політичні реформи, транзитні держави, державна влада, парламент.

Український соціум перебуває сьогодні у стадії транзитного переходу від посттоталітарного стану до політичного плюралізму й демократії та від державно-командної до приватновласницької ринкової економіки. Відповідно, теперішній – транзитний /перехідний/ – характер вносить істотні корективи в інституційні процеси утворення системи політичних відносин і влади. На перший погляд, складається враження, що ситуація в цілому змінюється на краще. Але насправді вона залишається колишньою. Перед Україною, як перед державою з відносно низьким рівнем інституційного устрою та політичної системи, стоять практично ті ж проблеми, що й перед багатьма пострадянськими державами. Особливо складним завданням для України в цьому процесі сьогодні є трансформування інституційних основ структури державної влади та політичних відносин. Тут потрібні серйозні радикальні якісні перетворення.

“Досягненнями” розвитку політичних відносин та влади в Україні, їх інституційності досі залишаються концентрація, одноманітність, централізм, некомпетентність, уніфікованість, безвідповідальність “перших лідерів”, які не дають підстав їй ні для стійкості, ні для функціональності, ні для продуктивності. Ці обставини виводять сучасний Український соціум із “ладу”, тобто спрямовують його до стану нестабільності та конфронтації державної влади. Саме

з цієї причини існуюча в Україні система інституційного устрою й відносин у сфері політики і влади перебуває в стані внутрішнього спазму, напруженості і, як наслідок, конфронтації. У таких випадках, як правило, Україну як соціум неминуче очікують деформації, революції, а саму владу – радикальні політичні перетворення.

Функціональність інститутів політичних відносин і влади втрачається з тієї причини, що учасниками процесів у них є не стільки самі громадяни як суб'єкти політики, скільки окремі їх "гідні" лідери, що й веде до формалізації й омертвіння самоуправлінського буття суспільства. У таких умовах, як правило, не спрацьовують реформаційні процеси радикальної властивості, через те, що вони охоплюють лише окремі, а то й зовнішні аспекти. Процеси функціонування соціуму, залишаючи суттєве поза змінами, тим самим не спонукають до розвитку, а лише компенсують його відсутність і до того ж спричиняють істотні й безповоротні витрати. Результативність таких реформаційних процесів пов'язана, по-перше, зі змінами у психології людей, "інституціональної" довіри владним структурам; по-друге, з об'єктивним інформуванням щодо проведення реформ у суспільстві, їх цілях, змісту. Як показують результати дослідження, проведеного серед населення України, приблизно третя частина (27%) респондентів дещо знають про реформи у суспільстві, можуть назвати лише назву реформи (чули в новинах тощо), але про мету й зміст реформ уявляють недостатньо. Найбільше про реформи, як виявилось, повідомлено старше покоління населення (42%), але переважно вони знають саме про пенсійну реформу. Найменше повідомлена молодь (17%). Більша частина населення не вірить в ефективність запроваджених реформ, вважаючи, що все це обман і реальних засобів ніхто не здійснює (ніхто із опитаних не відповів, що реформи, які впроваджуються, мають великі шанси на успіх). Найбільш оптимістично налаштована молодь (89%) вважає, що у реформ є середні шанси на успіх), хоча більша частина не уявляє змісту цих реформ. Люди середнього та похилого віку (64% й 43% відповідно) вважають, що реформи не мають жодних шансів, і не бажають їх підтримувати. Підтримувати реформи у тому вигляді, в якому вони пропонуються, готовий тільки 1% опитаних. Більшість опитуваних, зокрема молодь (67%), середнє покоління людей (71%), люди похилого віку (58%), не вірить, що проводжувані реформи змінять життя людей на краще. Також молодь та середнє покоління помічають й те, що у запроваджуваних сьогодні реформах нема єдиної, чіткої мети і вони суперечать одна одній (33% та 36% відповідно), а люди похилого віку більше схильні до думки, що головна причина в неузгодженій діяльності саме інститутів державної влади (78%).

Вихід із цієї ситуації існує, він знайдений досвідом багатьох розвинутих держав, застосування якого в Україні вимагає творчого ідентифікованого мислення, фактичної зміни практикуючих традиційних підходів. Йдеться не стільки про

децентралізацію й деконцентрацію державної влади та політичних відносин, скільки у визначенні та визнанні потреби їх нового інституційного устрою в якості відправної точки, складової частини політичної реформи.

Перша проблема, яку слід вирішити, полягає в з'ясуванні того, як інститути державної влади та політичних відносин можуть адекватно реагувати, тобто відображати, охоплювати та відтворювати систему різноманітних інтересів суб'єктів політики, забезпечувати здатність їх до самоорганізації та самоврядування. Головне тут для влади, її окремих інститутів управління - знайти та реалізувати в управлінських об'єктах функціональні параметри, а також важливі ресурси інтересів, впливаючи на які, можна зберігати або перетворювати їхній стан. Вирішення такої проблеми вимагає, насамперед, ефективного розподілу цілей та функцій державної влади в ієрархічній піраміді її інститутів та органів. Тут необхідна концепція скоординованого механізму розвитку самостійності й відповідальності інститутів влади, управління та місцевого самоврядування.

Одним із наявних прикладів вирішення таких завдань, що стоять перед реформуванням інституційних основ політичних відносин і влади в умовах, близьких Україні, є досвід деяких розвинутих держав, який свідчить, що їх трансформація іноді призводить до появи інноваційних структур, що спонукають та контролюють проведення таких реформ. Так, зокрема, доречним є досвід Канади, де були створені спеціальні оперативні виконавчі органи реформування; Нідерландів – сформовані автономні управлінські організації; Австралії – спеціальні виконавчі агентства тощо. З огляду на такий досвід, Україні на цей час більш доцільно в реформуванні системи політичних відносин опиратися на вже існуючі потужні державні інститути влади, відомства, систему контролю тощо, включаючи громадські організації, механізми звітності, контролю з боку громадськості. Прикладом цього може бути Німеччина, де серед важливих способів трансформації інституційної системи “худої” держави був зроблений акцент на скорочення та раціоналізацію саме інститутів виконавчої влади федерального рівня, створення гнучкого бюджетного законодавства, скорочення чисельності службовців. У Німеччині на основі концепції “Нова управлінська модель” наголос був зроблений саме на залучення в інститути влади фахівців зі сторони, введення контрактної системи та приватизації на ґрунті результатів більш гнучкого розподілу ресурсів. Варто відзначити, що інститути влади істотно просунулися шляхом здійснення таких реформ. У Фінляндії вдалося скоротити на 43 % число службовців бюджетної сфери влади й зробити суттєві зміни в її інституційному устрої на макро- та мікрорівнях. Ця тенденція супроводжувалася делегуванням повноважень з прийняття управлінських рішень від галузевих міністерств і відомств до інститутів місцевого самоврядування, що й призвело до очікуваного скорочення числа службовців на рівні галузевих міністерств [1]. Вважаємо, що одним із головних завдань для України є своєчасне виявлення та використання вже наявних досягнень загальнонаціонального характеру щодо

цілей і завдань реформування інституційних основ влади, готовність до налагодження ефективних відносин з інститутами регіональних адміністрацій, депутатським корпусом, а також до створення, особливо в центрі ефективних коаліцій, ділових взаємодій з недержавними організаціями.

Сьогодні в Україні, в умовах кризи влади, необхідно розробити у сфері її інституційного устрою низку ефективних дійових заходів, які можуть бути представлені в “Концепції реформування інституційного устрою державної влади й управління”, спрямованій на вирішення проблем, що виникли сьогодні у цій сфері відносин. Характер таких тактичних заходів, повинен продемонструвати цілеспрямованість, результативність інститутів влади саме в плані проведення стратегії такої реформи. Прикладом цього є досвід Південної Кореї, де у відповідь на економічну кризу був сформований Комітет з реформи державної влади, до складу якого ввійшли 22 фахівці. Після публічного слухання і консультацій із представниками кожної галузі державної влади Комітет представив остаточний варіант реструктуризації інституційної системи державної влади. Національні збори прийняли Закон “Про організаційну структуру державної влади”, задля якого було створено ефективну структуру інститутів влади з централізованими владними повноваженнями з одного боку, а з іншого – з орієнтацією на потреби та інтереси громадян, здатну оперативно реагувати на зміни у суспільстві [2]. Для України це може означати необхідність вироблення серед інститутів центральної ланки влади, її лідерів, політичного плюралізму й толерантності щодо регіональних та місцевих інститутів влади, які можуть мати самостійне бачення реформування політичних відносин та влади у своєму регіоні. У цьому зв'язку цікавим для України є досвід модернізації інституційної системи влади й управління Великобританії, яка у цьому процесі досягла значних результатів. Однією із ключових ідей державної програми “Нове державне управління” є установка, що чим автономніші інститути політики від зовнішніх обмежень (мають на увазі центральних), тим реальніше й ефективніше досягати результатів, краще можуть бути використані наявні ресурси в рамках проведення реформ. Базові питання, які прагнули вирішити реформатори у сфері державної влади, пов'язані, по-перше, з прийняттям персоналу на роботу, оплатою їх праці, по-друге, з атестацією та підготовкою виконання управлінських рішень, їх фінансовим забезпеченням. Тут на практиці керівники будь-якого рівня влади обов'язково звітують перед керівництвом, з подальшим проведенням парламентського чи громадського контролю. Здійснюється також стратегія інформаційного забезпечення модернізаційних процесів інституалізації системи влади, оцінки її діяльності та ефективності щодо поставлених раніше завдань [3]. Однак, це ще не слід розглядати саме як децентралізацію чи деконцентрацію владних відносин, оскільки державні службовці, як і раніше, входять до складу інститутів влади та звітують про результати своєї діяльності перед керівництвом.

Слід зазначити, що низці держав (Бразилії, Фінляндії, Нідерландам тощо) все-таки вдалося забезпечити певний перерозподіл відповідальності між різними рівнями та гілками влади, їхніми інститутами й позбутися низки обов'язків із надання управлінських послуг.

Друга проблема полягає в наданні інституційній системі політичних відносин та влади, такого якісного стану й таких рис, які, по-перше, дозволили б увесь їхній потужний сукупний потенціал використати найбільш раціонально й продуктивно, а по-друге, спонукали б до творчого, конкурентного прояву самоуправлінських функцій громадян як суб'єктів політики. Тут цікавий для України досвід Британії, коли інституційні структури влади, особливо місцевого рівня, самостійно розглядають питання про доцільність тієї або іншої конкретної владно-управлінської функції, аналізують мету та завдання, яких вони досягли, сприяють ефективності й конкурентоспроможності системи управління, обмінюються досвідом. З 2000 року особливо акцентується на підвищенні ефективності діяльності всієї інституційної системи влади та відносин. У процесі їхньої модернізації за останні 6 років активно впроваджується принцип "нетерплячого відношення до посередності", що припускає суворий контроль за результатами діяльності чиновників, моніторингу послуг усіх інститутів та рівнів влади (центральної, регіональної, місцевої) для виявлення найбільш ефективного способу підвищення якості та ефективності політичних рішень [4]. Здається, такий принцип міг би стати головним і в реформуванні інституційного устрою влади й політичних відносин в Україні. Але практика свідчить зовсім про інше. Результати проведеного дослідження свідчать, що більшість молоді та людей середнього віку (83% й 57% відповідно) вважають, що сьогодні посилюється свавілля чиновників державної влади; люди похилого віку думають, що в сучасному українському суспільстві панує повна анархія (58%), що державні службовці захищають власні інтереси та інтереси комерційних структур. У цьому найбільше впевнена молодь та люди похилого віку (61% й 78% відповідно). Слід зазначити, що зі всіх опитаних ніхто не вказав, що сьогодні державні службовці захищають інтереси громадян та держави, хоч на це й повинна бути спрямована їхня діяльність. Головною причиною, яка гальмує розвиток України, населення вважає корупцію серед чиновників уряду (78% усіх опитаних).

Варто враховувати і той факт, що всі форми оплати праці в системі державної влади (із досвіду провідних країн, Великобританії включно) повинні бути суворо пов'язані з кінцевими результатами діяльності її інститутів, діяльністю їхніх службовців. У рамках програми "Модернізація державного управління" розпочато спробу закріпити парадигму довірливих відносин з акцентом на співробітництві й партнерстві в Британській системі державної влади й управління. Варто врахувати й досвід інших передових держав, які підвищили гнучкість діяльності державних інститутів влади, одночасно зосередивши увагу на здійсненні контролю саме за результатами їхньої діяльності. Таким прикладом є нова управлінська модель

Німеччини (здійснена наростаючим підсумком знизу вверх, де регіональні, місцеві інститути влади отримали найбільші результати у цьому напрямку), яка включає в систему оцінки інститутів влади саме результати їхньої діяльності та контрактну систему відносин, пролонгація такої практики ґрунтується саме на цьому принципі. Нідерланди також зробили крок у напрямку договірної – контрактної – системи практики, бюджетування служб, інституційних структур влади й управління на основі результатів їхньої діяльності. Треба відзначити, що деякі держави (Польща, Угорщина, Бразилія та інші з невисоким рівнем інституційності) у процесі політичної трансформації вже частково вирішили такі функціональні завдання (вони сьогодні є проблемними й для України): зміцнення й дотримання якісних управлінських вимог, тобто вибір персоналу в інститути державної влади, просування по службі, стимулювання та визначення винагород повинні опиратися на чіткі правила та правові норми, де значення особистих чи родинних зв'язків скорочується, а довіра до нормативних процесів та відносин удосконалюється. У таких державах влада намагалася уникати голосних, вербальних заяв щодо певних досягнень у проведенні радикальних змін у сфері влади та управління. Практика показує: такі держави просувалися вперед поступово, опираючись на досягнуті поетапні результати і, як правило, найчастіше нерівномірно. Слід зазначити, що загальною тенденцією для транзитних держав (за умовами близькими Україні) з відносно низьким рівнем політичної інституційності, які здійснюють реформи у сфері влади й політичних відносин, є забезпечення поступового розвитку за рахунок змін, насамперед, у законодавчій системі саме з метою легітимного закріплення й забезпечення на практиці статусу їхніх інституційних структур на макро- і мікрорівнях, їхній субординації та підзвітності, стимулювання та розвитку ініціатив у сфері прийняття рішень. Нідерланди, як держава з відносно високим рівнем інституалізації у цьому напрямку, демонструють низку ринкових рис, коли, наприклад, підвищення винагород й просування у державній службі усе більшою мірою залежить саме від конкретних результатів роботи службовців. Відображенням такого процесу стало прийняття Закону “Про загальне державне управління”, відповідно до якого будь-які рішення інститутів влади можуть бути оскаржені у незалежному суді, а не за допомогою окремих процедур оскарження офіційних рішень у спеціальних судах. Цей Закон дав можливість громадянам боротися судовим чином проти будь-яких незаконних рішень влади. З такою метою в Нідерландах був навіть створений такий інститут, як “попередні апеляційні комітети” для розгляду скарг громадян у різних сферах діяльності інститутів влади (реорганізація, перехід на іншу роботу, звільнення тощо) [2]. Це різко відрізняється від сформованої ситуації в інших країнах (серед яких варто виділити Канаду), де декілька інститутів влади брали активну участь у процесі реформування сфери владних відносин, нарощування її місцевого потенціалу,

підготовці персоналу, проведення консультацій тощо, і ці принципи мали значення на всіх етапах проведення реформ. Інакше кажучи, ця проблема обумовлює актуальність реалізації потенціалу різного рівня інституційних структур влади й відносин. Тут насправді потрібний системний підхід.

Третя проблема є більше проблемою технологічного характеру, що складається з певних процедур, методик, засобів, розроблених із урахуванням сучасного досвіду, які ефективно використовуються для забезпечення різноманіття й цілісності інституційного устрою системи політичних відносин і влади. З огляду на цю обставину, виникає цілком закономірне питання: “Чому ж уряди багатьох держав, зіштовхуючись із аналогічними для України проблемами, як правило, знаходять різні технології реформування інституційного устрою системи політичних відносин, влади й управління?”. Здається, ці розходження можна пояснити такими головними причинами:

- по-перше, розходження між різними стратегіями реформування, обумовленими національними особливостями, що використовують держави;

- по-друге, зосередження на проведенні головних завдань і цілей реформування, у той час, як деякі уряди держав, опираючись на міцний фундамент вже наявних й апробованих досягнень, зосереджуються на вирішенні конкретних проблем;

- по-третє, обмежувальним фактором, зокрема в Україні, виступає централізована інституційна структура державної влади та управління, яка не в змозі продуктивно втягнути у процеси реформ суспільні сили, опозиційні інститути тощо, що вдалося зробити деяким закордонним державам;

- по-четверте, інститути політики, їхні лідери, що беруть участь у проведенні реформування політичної системи, її інституційної сприйнятливості, здатності до ефективного впровадження інновацій, діють непрагматично, без серйозного науково-дослідницького репрезентативного аналізу, моніторингу, системного обліку й аналізу умов.

Можна із впевненістю припустити, що сьогодні Україна повинна зосередити увагу на реалізації саме базових завдань реформ, які забезпечують досягнення мети та дотримання її завдань, насамперед у секторі державної влади та управління. Цікавим є досвід Канади, де між міністрами, заступниками та секретарем Таємної ради заключають контракти про досягнення конкретних результатів процесу реформ. Міністерство фінансів, діяльність якого спрямована на дотримання бюджету витрат, видає директиви з питань кадрового управління для всіх внутрішньодержавних установ, відомств і, що важливо, звітує перед громадськістю. Створена комісія зі справ державної служби відповідає, насамперед, за дотримання принципу здібностей і заслуг її працівників. Центр підготовки управлінських кадрів (ЦПУК) повністю відповідальний за підбір і підготовку службовців державного сектора. Слід зазначити, заздалегідь поставлені канадським урядом цілі або ж вирішення проблем, пов'язаних з

реформами у секторі влади, реалізуються. У 2000 році Канадський уряд поставив завдання скоротити бюджетний дефіцит до 24,3 млрд. дол., або на 3% ВВП. Завдяки цьому вперше за останні роки намітилися тенденції до послідовного зниження бюджетного дефіциту. Для цього на 3 роки планувалося скоротити витрати на 29 млрд. дол. Вжиті заходи містили в собі скорочення 45 тис. державних службовців, зменшення обсягу державних службовців комерціалізації, реструктуризацію 47 інших державних організацій [4]. Цей процес набув як адміністративного, так і політичного характеру, ціль якого полягала в тому, щоб визначити основні функції та обов'язки федерального уряду і розподілити ресурси між пріоритетними областями для забезпечення високої ефективності й економічності інститутів влади.

Реформатори у запровадженні змін інституційної системи влади та політичних відносин у транзитних державах, зокрема Україні, сьогодні стикаються із серйозними проблемами. Практика показує, що доводиться діяти, враховуючи обставини, користуватися наявними ресурсами й використовувати можливості. Саме така позиція і визначає сьогодні стратегію уряду України у впровадженні реформ. Такий висновок передбачає низку прикладних, негайних кроків, що ґрунтуються на науковому вивченні та творчому застосуванні сучасного апробованого передового досвіду реформування системи інституційного устрою влади та політичних відносин в Україні:

1. Реалізувати децентралізацію і деконцентрацію системи інституційного устрою влади та управління на макро- та мікрорівнях. Це має супроводжуватися, насамперед, делегуванням повноважень від центральних інститутів та відомств влади до інститутів регіонального та місцевого самоврядування, із залученням саме професіоналів, наданні їм свободи для інноваційності та маневрування, створення якісно необхідних послуг у цій сфері діяльності. Досвід інших країн (Великобританії, Канади, Фінляндії, Нідерландів, Ісландії, Польщі тощо), свідчить, що це призведе до поступового, поетапного скорочення численності службовців, готовності до налагодження ефективних партнерських зв'язків з неурядовими організаціями, створенню ефективних коаліцій;

2. Реалізувати перегляд інституційної системи державної влади, тобто саме пріоритету ролі міністерств та центральних відомств влади у тому, що стосується практики силового тиску в прийнятті й реалізації рішень, застосування санкцій з їхнього боку, підвищення й установлення вимог до якості управлінських послуг. У цьому зв'язку важливо забезпечити можливість ефективного вивчення та використання міжнародного передового досвіду, отриманого у ході реформ;

3. Впроваджувати у владній інституційній процес принцип професійних якостей діяльності службовців, тобто прийняття на роботу в інститути державної влади, просування по службі, зміцнення відповідальності і дисципліни тощо, повинні опиратися на чіткі легітимні норми й принципи та міжнародні стандарти,

їх легітимного закріплення в діяльності влади на всіх рівнях, а не визначатись фактором лише особистих зв'язків, кумівництва тощо. Завдяки цьому довіра до сучасної влади в Україні поступово буде збільшуватись;

4. Необхідно швидкими темпами просуватися в плані впровадження контрактної системи, використання тестування службовців у сфері діяльності інститутів державної влади й управління. Повинні бути створені й розширені можливості наймання держслужбовців саме на умовах контрактів з фіксованим терміном перебування на посаді, діяльність яких повинна періодично перевірятися й аналізуватися, щоб визначити ефективну інституційну структуру та кращі механізми їх функціонування;

5. У сфері державної влади й управління необхідно практикувати принцип оплати саме за результатами діяльності, де весь персонал повинен найматися, просуватися службовими сходами і ґрунтуватися саме на принципах: “оплати за результатом діяльності”, “нетерплячого відношення до посередності” тощо;

6. З метою зміцнення орієнтації на результативність і відповідальність у сфері влади як на рівні центрального держапарату, так і в окремих місцевих державних органах варто негайно впроваджувати практику подання щорічних публічних звітів про результати їхньої діяльності, забезпечення більш високої прозорості. Тут рівень прозорості в цілому повинен зростати завдяки більш широкому доступу громадськості до даних про результати діяльності інститутів влади;

7. Ще одним важливим кроком у проведенні реформ основ інституційного устрою влади й політичних відносин є зміцнення системи стримань і противаг. Сюди варто зарахувати розширення повноважень зовнішніх незалежних аудиторських відомств, що здійснюють контроль діяльності органів влади. Прикладом може слугувати досвід підвищення ролі фінансового управління, що інспектує діяльність уряду Великобританії, його місцевих органів влади, що вивчається незалежним аудитором, підлягає його інспектуванню.

У цілому, аналіз реформування інституційного устрою державної влади й політичних відносин в Україні дозволяє стверджувати, що цей процес не належить до розряду винятково особливих явищ. Проблеми, що виникають перед реформаторами України, актуалізують необхідність вивчення й творчого застосування сучасного передового досвіду особливо тих країн, які з ними стикались чи стикаються. Вивчення такого досвіду свідчить, що проведення реформ в інституційній сфері політичних відносин і влади держав транзитного характеру, України зокрема, необхідна своєрідна міжнародна “конвергенція”, системний аналіз та реалізація емпірично накопиченого передового сучасного міжнародного досвіду з урахуванням використання специфічних національних реалій, що відповідно вимагає зовсім нового ідентифікованого бачення, фактичної зміни практикуючих підходів.

1. Dean, Alan. The Organization and Management of Executive. Departments. Washington, DC: National academy of Public Administration. dos Santos, Luiz Albrto. Reforma Administrativa No Contexto Da Democracia. Brasilia: DIAP and Arko Advice Editorial, 2001.
2. Secretariat, Treasury Board. 2001. "Treasury Board Secretariat Organization". http://www.tbs-sct.gc.ca/www/strucdes_e.html. Access Date: July 21, 2001. Last Update: March 8, 2001.
3. Scott, Graham. 2001. Management in New Zealand: Lessons and Challenges (http://www.nzbr.org.nz/dokuments/publications-2001/pudlic_management.pdf). Wellington: New Zealand Business Roundtable.
4. Petrie M. and Webber D. 2001. "Review of Evidence on Broad Outcome of Public Sector Management Regime" (<http://www.treasury.govt.nz/workinpapers/2001/01-6.asp>). The Treasury/ Wellington.

**REFORMATION OF THE INSTITUTIONAL BASIS OF THE POLITICAL
RELATIONS SYSTEM AND OF AUTHORITIES IN TRANSITIONAL STATES
(ON THE EXAMPLE OF UKRAINE)**

Valeriy Denysenko

*L'viv Ivan Franko National University, Universytets'ka St., 1,
L'viv, 79000, Ukraine, Denivale@mail.ru*

Research some problems of the reformation of the institute of state authorities in Ukraine from the position of the up-to-date experience of the countries which had obtained interesting results in conditions close to those of Ukraine. Analyse article reveals some particularities of the reformation processes of the institutional structure of authorities and of state power Ukraine and the perspectives of their following development. The article also proposes some applied ways of reformation of the institutional basis of political relations and authorities of the contemporary Ukrainian society.

Key words: Reform, authorities, political relations, political institutes, political reform, transit states, the state power, state government.

*Стаття надійшла до редколегії 30.05.2007
Прийнята до друку 21.10.2007*